

Bayındır İlçesi Kamusal Yeşil Alanlarının Yeterliliği ve Geliştirilebilme Olanakları Üzerine Bir Araştırma

Ash GÜNEŞ ATIL¹ İsmail YÖRÜK² Bahriye GÜLGÜN³

Summary

The Research on the Sufficiency of Urban Green Areas In Bayındır Town and the Possibilities for Developing

Nowadays, most of the people are living in cities for the reasons such as economic opportunities, education, health and social needs. As a result of being a part of the nature, human being has always an aspiration to the nature. At this fact, urban green areas generate a relation between human being and the nature. Because of their social and psychological, ecologic, physiological and economic functions, urban green areas are indispensable parts of cities. In this study, the sufficiency of urban green areas of Bayındır town in İzmir city and the other possibilities for developing them are researched, the current situation and standards are compared and the general conditions of public- urban green areas are presented. In the light of data obtained, different suggestions are given.

Key words: City, urban green areas, Bayındır

Giriş

Çağımızın en büyük sorunlarından birisi hızlı ve plansız kentleşmedir. Bu gelişmeler sonucunda cam, beton yığını haline gelmiş, havası kirli, yaşanması güç kentler ortaya çıkmaktadır. Sosyo-ekonomik koşullardan dolayı kentlere yapılan göçler bu olumsuz koşulları daha da arttırmaktadır. Burada en büyük zararı kentsel açık alanlar görmektedir. Dolayısıyla da kentsel yeşil alan olarak

¹ : Öğretim Görevlisi, E. Ü. Bayındır Meslek Yüksekokulu, Peyzaj Uygulama ve Süs Bitkileri Programı, 35840 Bayındır, İZMİR.

e-mail: asligunes@yahoo.com

² : Orman Yük. Mühendisi Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, 35100 Bornova, İZMİR.

³ : Yrd. Doç. Dr., Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi, Peyzaj Mimarlığı Bölümü, 35100 Bornova, İZMİR.

düzenlenebilecek açık alanlar istila edilmektedir. Kentsel yeşil alanların ekonomik, fiziksel, ekolojik işlevlerinin yanında sosyal ve psikolojik işlevleri de bulunmaktadır. Kamusal yeşil alan olarak değerlendirilen, kentsel yeşil alanlar; kent kalitesini arttırırken yoğun iş temposundan, kapalı mekanlardan bunalan kent insanına rahat bir nefes alabilecek bir ortam sağlamaktadır. Doğadan uzaklaşmış, yeşile hasret kentliyle doğa arasında bir bağ kurmaktadır. Kentsel yeşil alanlar kent içinde doğanın temsilcisi durumundadırlar.

Kentsel Yeşil Alanlar

Günümüzde kentlerin taşıdığı anlam ve önem, içinde yaşadığımız çağın hızlı gelişmelerine paralel olarak değişmektedir. Barındırdığı çok yönlü işlevleriyle dinamik bir yapı gösteren, canlı bir organizma olan kentler, Juvara'e (2001) göre ekonomik işlevleri yanında sosyal yaşamın gerçekleştiği ve çevre kalitesinin kentlinin yaşam kalitesini doğrudan etkilediği yerlerdir. Kamusal dış mekanlar, ekonomik, politik, ekolojik ve sosyo-kültürel bakımdan kentlerin en önemli bölümleri olup kentin omurgası ve yaşam kalitesinin göstergesi durumundadır (Özkan vd., 2003).

Kentsel yeşil alanlar, her şeyden önce insanlara kent ortamında doğa ile temas etme, zaman ve de mevsimlerle doğada oluşan değişimleri gözlemleme olanağı vererek doğa ile bütünleşmelerini sağlar (Dirik, 1996).

Yoğun kentleşme olgusunu vurgulayan yığınsal betonlar ve yeşile doğru da yayılan gecekondulaşma, siyah çıplak yollar, trafik, gürültü, is, pas, duman, dev yığınlar oluşturan atıklar, yani tümde çirkinleşme karşısında kalabilen, korunabilen, düzenlenebilen yeşil alanlar, görsel estetik güzellik açısından olduğu kadar halkın boş zamanlarında ve sosyal yaklaşımlarıyla ekonomik koşulları elverdiği ölçüde bedensel ve ruhsal yönden kendilerini yenileme fırsatı kazanmaları, daha da öte güzel sanatlarda ilham kaynağı olma fonksiyonlarını artarak üstlenmektedir (Özbaykal, 1978).

Crowe (1959), esas itibariyle açık alanları iki gruba ayırmaktadır. Bunlardan birinci tip alanlar; mimarinin dominant olduğu alanlardır. Bunların içine, şehrin çok sıkışık ve hareketli yerlerindeki küçük dinlenme parkları, küçük meydancıklar girmektedir ve daha çok oturma ve seyretme gibi pasif rekreasyona hizmet etmektedirler. İkinci grup açık sahalar ise, insanların şehrin kalabalık ve gürültüsünden uzakta huzur bulabilecekleri ve daha ziyade aktif rekreasyona imkan veren geniş açıklıklar olarak tanımlanmaktadır (Akdoğan, 1972).

Kamusal dış mekanların sınıflandırılması (tipolojisi) Carr et al. (1992), Marcus and Francis (1998) ve Özkan (2001) kaynakları da kullanılarak Çizelge 1’de verilmiştir (Özkan vd., 2003):

Çizelge 1. Kamusal dış mekanların gruplandırılması

Parklar	Meydanlar ve plazalar	Yollar	Oyun mekanları	Diğer açık mekanlar
-Kent parkı -Semt parkı -Mahalle parkı -Cep park -Yeşil yol	-Kent meydanı -Plaza	-Yaya yolu -Yaya bölgesi -Araç trafiğinin sınırlandırıldığı yol	-Çocuk oyun mekanı -Okul bahçesi	-Kent küçük bahçeler parkı -Mezarlık

Bu mekanların yanı sıra botanik bahçeleri, bahçe sergileri, hayvanat bahçeleri, tren istasyonları, limanlar, kıyı bantları ve plajlar, kavşak ve otobüs durağı gibi bekleme yada gruplar halinde toplanma mekanları, kamu hizmeti veren kurum ve kuruluş bahçeleri, spor tesisleri, tarihi ve arkeolojik mekanlar da kamusal dış mekanlar grubunda yer almaktadır (Özkan vd., 2003).

Çizelge 2. İmar ve İskan Bakanlığı yeşil alan normlarının yabancı normlarla karşılaştırılması (Aksoy, 2001).

Fonksiyon	U.S.A. (m ²)	Amsterdam (m ²)	Roma (m ²)	Varşova (m ²)	İngiltere (m ²)	Fransa (m ²)	**Türkiye (m ²)
Çocuk Oyun Alanları	*	*	3,2	-	*	3,5	1,5
Mahalle ve Semt Parkı	3,9	-	5,5	15	20	4,2	2
Şehir Parkı	13-20	9	11,6	5,3	40	10	3,5
Kent Yakını Yeşil Zon	60	30	18	17,5	8	10	-
Spor Alanları	*	6,5	7,5	7,5	10	8	3
Toplam	77-84	45,5	45,8	45,3	78	35,7	10

* Alanlar, park alanları içinde düşünülmüştür.

** 1985 tarihli yönetmelikteki 2 Eylül 1999 tarihli değişikliklerle ortaya çıkan değerler.

Yıldızcı’ya (1982) göre normlar, kişi başına düşen metrekare (alan) olarak tanımlanır. Kentsel doku içerisinde yeşil alan normunu belirleyen kriterler; ihtiyaçlar (gereksinimler), nüfus, kentin boyutu,

coğrafi konumu, iklimi ve kullanım yoğunluğu olarak sıralanabilir. Gereksinimler yaş, gelir, eğitim, mesleğin doğurduğu düşünce ve örgütlenme yöntemiyle, yaşama mekanı ve hareket olanaklarına göre değişmektedir (Aksoy, 2001).

1985 tarihli yönetmelikte 7m² olan yeşil alan standardı, 2 Eylül 1999 tarihli ve 23804 sayılı Resmi Gazetede yapılan değişikliklerle birlikte kişi başına 10m²'lik aktif yeşil alan standardı kabul edilmiştir (Aksoy, 2001). Türkiye, A.B.D. ve bazı Avrupa ülkelerinin yeşil alan normları Çizelge 2'de verilmiştir.

Araştırma Alanı Genelinde Doğal ve Kültürel Analizler

Coğrafi Konum

Bayındır, İzmir ilinin güneydoğusunda yer alan Küçük Menderes havzasında yer alır. Toplam 588 km²'lik yüzölçümüyle İzmir ilinin % 4.91'ini kaplar. Denizden yüksekliği 86 m'dir. Doğuda Ödemiş, batıda Torbalı, kuzeyde Kemalpaşa ve Manisa'nın Turgutlu ilçeleriyle komşudur (Anonim, 2004c).

İklim

Bayındır ilçesi ve çevresinde tipik Akdeniz iklimi etkisini gösterir. Yazları sıcak ve kurak, kışları ılık ve yağışlıdır. Dağların denize dik olarak uzanması, denizin etkisinin iç kesimlere dek yayılmasına izin verir. En soğuk ay ocak en sıcak ay ağustos ayıdır. Sıcaklık yaz aylarında ortalama 32.3°C, kış aylarında ise 11°C'dir. Yıllık ortalama sıcaklık 17°C'dir. Yüksek yerlerde nadiren kar yağışı görülür. Bayındır'da hakim rüzgar yönü kuzeydir (Anonim, 2003a).

Doğal Bitki Örtüsü

Bayındır'ın bitki örtüsü, Akdeniz iklimi bitki örtüsü özelliklerini taşır. Maki bitki örtüsü hakimdir. Kışın sert olmaması, buralarda sert ve iğne yapraklı sürekli yeşil kalan, ışık isteği fazla kuraklığa dayanıklı bitkilerin yetişmesine imkan vermiştir. İlçe yerleşim merkezinin doğu, batı ve kuzeyindeki eğimli arazi tamamen zeytin ağaçları ile kaplı olup zeytinliklerin bittiği yüksek kesimlerde orman yer alır. Ormanlar, 24.690 hektar alanla ilçenin %41,99'unu oluşturur (Anonim, 2004c).

Çizelge 3. Bayındır'ın toplam arazi dağılım durumu (Anonim, 2003b).

	KULLANIM ŞEKLİ	ARAZİ ALANI (ha)	PAYI (%)
A	Tarım Alanı	30.919	52,58
B	Çayır- Mera	506	0,86
C	Orman-Fundalık	24.690	41,99
D	Diğer Arazi	2.685	4,57
	TOPLAM	58.800	100

Nüfus

2000 yılında yapılan nüfus sayımı sonuçlarına göre; ilçe merkezinin nüfusu 15.870, ilçeye bağlı köylerin nüfusu 31.344 ve ilçenin toplam nüfusu 47.214 kişidir. Nüfus yoğunluğu 80,29'dur (Anonim, 2004c).

Sosyal ve Ekonomik Durum

İlçede sosyal yaşantı İzmir ilinin kentsel yapısı ve ilçenin köylerindeki Anadolu tipi kırsal yapı nedeniyle iki özellik gösterir. İlçe genelinde, kırsal yaşantıdan kentsel yaşantıya geçiş görülmektedir. İnsan ilişkilerinin bir bölümü köy tipi toplum geleneklerine, diğer bir kısmı da şehir toplumu yaşantısına göre sürdürmektedir. İlçede sosyal hareketlilik zayıftır (Anonim, 2003a). Bayındır'ın ekonomik yapısı temelde tarıma ve hayvancılığa dayalıdır. Önemli gelir kaynaklarından biride süsü bitkisi yetiştiriciliğidir. İlçe ekonomisinin tarımsal kaynak zenginliği, sanayisinin gelişmesine temel oluşturamamış; küçük sanayi işletmelerinin dışında, sadece birkaç fabrika kurulabilmiştir. İlçede bir tanesi anonim şirket olmak üzere, toplam 16 şirket faaliyet göstermektedir (Atıl, 2005).

Materyal ve Yöntem

Araştırma alanı olarak İzmir İli Bayındır İlçesi seçilmiştir. Araştırma materyalini ilçenin mevcut kamusal yeşil alanları, yani

kentsel yeşil alanları olarak değerlendireceğimiz açık yeşil alanlar oluşturmaktadır.

Araştırmada kullanılan araç ve gereçler; araştırma alanına ilişkin yazınsal kaynaklar (Anonim, 2003a, Anonim, 2003b, Anonim, 2004c), araştırma alanına ait 1/10.000 ölçekli imar planı, alanın 1/25.000 ölçekli topoğrafik haritası, ilçe merkezi odaklı, batı-doğu yönlü ve ilçe merkezinin güney-kuzey doğrultusundan hava fotoğrafı, bilgisayar, A0 scanner, fotoğraf makinesi, bilgisayar destekli çizim programıdır.

Araştırmada yöntem olarak, yerinde gözlem, inceleme, analiz ve değerlendirme yöntemi kullanılmıştır. altlık harita olarak kullanmak amacıyla araştırma alanına ait 1/25.000 ölçekli topoğrafik harita A0 scannerda taranarak AutoCAD programına (bilgisayar destekli çizim programı) aktarılmıştır. Aynı şekilde ilçenin imar planı da taranarak bilgisayar destekli çizim programına aktarılmıştır. Rektifikasyon (geometrik düzeltme) yapılabilmesi için imar planı ve topoğrafik haritada röper noktası olabilecek yol kesişimleri, ırmak gibi noktalar incelenmiştir. Geometrik düzeltmenin kabul edilebilir olabilmesi için üç adet yol kesişim noktası röper noktası olarak belirlenmiştir. Bilgisayar destekli çizim programında imar planı ve topoğrafik haritada üzerinde seçilen röper noktaları çakıştırılmıştır. Dolayısıyla da ölçek birliği sağlanmıştır. Ölçek birliği sağlandıktan sonra imar planı üzerinde kentsel yeşil alanların alan hesaplaması yapılmış ve sınıflara ayrılan yeşil alan tipleri farklı renklerle taranmıştır. İmar planında belirlenen kentsel yeşil alanlarda değişiklik olup olmadığının görülebilmesi için ilçenin hava fotoğrafı alınmış ve inceleme yapılmıştır. Yeşil alan normu gereği kişi başına düşen yeşil alan miktarını hesaplayabilmek için son nüfus sayımlarına göre ilçenin nüfusu kullanılmıştır. Bilgisayar ortamında hesaplanan kentsel yeşil alanlar ilçenin nüfusuna bölünerek kişi başına düşen kentsel yeşil alan miktarı ve aktif, pasif yeşil alan miktarları hesaplanmıştır. Bu değerlerin de yeterli olup olmadığı Türkiye ve bazı Avrupa ülkeleri yeşil alan normlarıyla karşılaştırılmıştır.

Araştırma Bulguları

1986 yılı imar planlarının düzenlenmesi ile ilgili teknik şartnameye göre yapı parselleri içinde kalan özel bahçeler, tarım alanları, meyve bahçeleri ve kamuya açılmamış ticari amaçlı koru ve fidanlıklar, devlet ormanları, mezarlıklar, askeri alanlar, okul ve hastane bahçeleri, spor tesis alanları, yol ve meydanlardaki güvenlik

şerit ve refüjleri pasif yeşil alan kapsamında ele alınmıştır. Çetiner'e (1972) göre park, çocuk oyun alanı, spor alanları, dinlenme ve gezinti alanları, kent korusu nitelikleri ile etkin kentsel yeşil alan tanımına giren açık alanlardır (Aksoy, 2001).

2002 yılı imar planı üzerinden yapılan hesaplamalara göre Bayındır ilçesinde toplam 23 adet park bulunmaktadır. Bunlardan ikisi cep park diğerleri ise mahalle parkı sınıfına dahildir. Cep parkların alanı 1.905m^2 , mahalle parklarının alanı ise 79.032m^2 'dir. Toplam park alanı ise 80.937m^2 'dir. İlçede kişi başına düşen park alanı $5,1\text{m}^2$ olup İmar ve İskan Bakanlığı'nın önerdiği $5,5\text{m}^2/\text{kişi}$ normuna ulaşamamıştır. Kişi başına $0,4\text{m}^2$ 'lik norm açığı bulunmaktadır. Önerilen norma ulaşmak için 6.348m^2 park alanına ihtiyaç vardır.

İlçede bir adet olmak üzere 7.500m^2 spor alanı bulunmaktadır. Kişi başına düşen spor alanı $0,4726\text{m}^2$ 'dir. İmar ve İskan Bakanlığının önerdiği $3\text{m}^2/\text{kişi}$ normuna ulaşmaktan çok uzaktır. Kişi başına $2,5274\text{m}^2$ norm açığı bulunmaktadır. Bu norma ulaşmak için gereken toplam spor alanı $40109,838\text{m}^2$ 'dir.

2002 yılı imar planına göre Bayındır ilçesinde 14 adet çocuk bahçesi bulunmaktadır. Toplam çocuk oyun alanı 26.124m^2 'dir. kişi başına düşen çocuk oyun alanı $1,6\text{m}^2$ 'dir. İlçede mevcut durum İmar ve İskan Bakanlığı'nın önermiş olduğu $1,5\text{m}^2/\text{kişi}$ normunun üzerindedir. Çocuk oyun alanları açısından ilçede norm açığı bulunmamaktadır. Fakat Avrupa ülkeleri normlarının oldukça gerisindedir. Fransa ve İtalya'da kişi başına $3,5\text{m}^2$ çocuk oyun alanı düşmektedir.

İlçe sınırında bir adet mesire yeri bulunmaktadır. Alanı 7.677m^2 'dir. Kişi başına $0,48\text{m}^2$ mesire yeri düşmektedir. İmar planından yapılan hesaplamalara göre bir adet olmak üzere 8.500m^2 mezarlık bulunmaktadır. Kişi başına $0,54\text{m}^2$ 'lik alan düşmektedir.

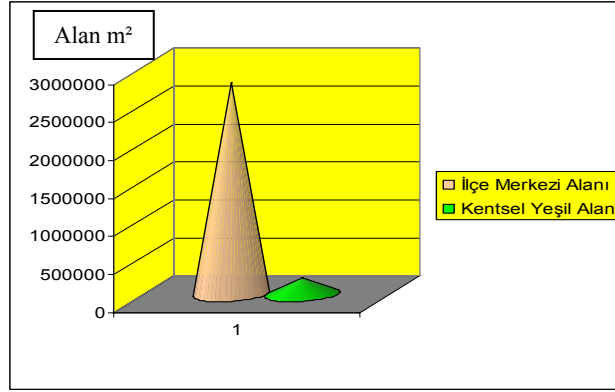
İlçedeki kamu kurum ve kuruluş bahçelerindeki durum ise; toplam 72.165m^2 okul bahçesi, diğer kamu kurum ve kuruluş bahçeleri toplam alanı ise 17.034m^2 'dir. Genel toplamda ilçede 89.199m^2 kamu kurumu bahçesi bulunmaktadır. Kişi başına $5,62\text{m}^2$ 'lik alan düşmektedir.

Bayındır ilçesindeki aktif yeşil alanlarında durum 80.937m^2 park alanı, 7.500m^2 spor alanı, 26.124m^2 çocuk bahçesi, 7.677m^2 mesire yeri bulunmaktadır. Toplam aktif yeşil alan miktarı 122.238m^2 'dir. Aktif yeşil alanlar toplam kentsel yeşil alanların %56'sını oluşturmaktadır. İlçede kişi başına $7,7\text{m}^2$ aktif yeşil alan düşmektedir. İmar ve İskan Bakanlığı'nın önermiş olduğu kişi başına 10m^2 aktif yeşil alan normunun gerisindedir. Kişi başına $2,3\text{m}^2$ norm

açığı bulunmaktadır. Önerilen normun yakalanabilmesi için 36.501m² aktif yeşil alana ihtiyaç vardır.

Pasif yeşil alan olarak 8.500m² mezarlık, 89.199m² kamu kurum ve kuruluşları bahçesi bulunmaktadır. Toplam 97.699m² pasif yeşil alan mevcuttur. Kişi başına 6,16m² pasif yeşil alan düşmektedir. Toplam kentsel yeşil alanların %44'ünü oluşturmaktadır.

İlçedeki toplam kentsel yeşil alan miktarı 219.937m²'dir. Kişi başına 13,86m² kentsel yeşil alan düşmektedir. A.B.D.'de 77-84m²/kişi, İngiltere'de 78m²/kişi, Fransa'da 35,7m²/kişi yeşil alan normu olduğu dikkate alınır Bayındır ilçesindeki kentsel yeşil alan miktarının ne kadar az olduğu açıkça görülmektedir.

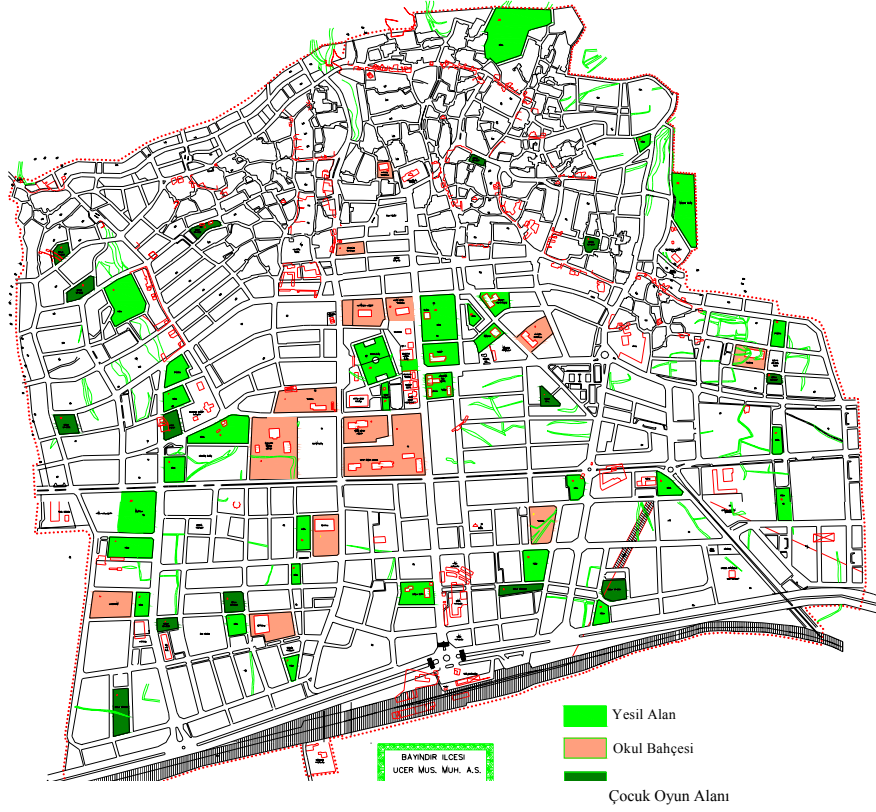
Şekil 1. Bayındır İlçesi kentsel yeşil alanlarının ilçe merkezi alanı içindeki yeri

Şekil 2. Bayındır ilçesi ilçe merkezi odaklı, batı-doğu yönlü hava fotoğrafı (Orj, 2004)

Şekil 3. İlçe merkezinin güney-kuzey doğrultusundan hava fotoğrafı (Orjinal, 2004).

Şekil 4. Bayındır İlçesi imar planı (Anonim, 2002).

Sonuç ve Öneriler

2000 yılı nüfus sayımına göre Bayındır ilçe merkezi nüfusu 15.870'dir. İlçe merkezindeki toplam açık yeşil alan miktarı ise 219.937m²'dir. Kişi başına 13,86m² yeşil alan düşmektedir. Bu alan, İmar ve İskan Bakanlığı'nın önermiş olduğu kişi başına 10m² aktif yeşil alan normunun üzerindedir. Fakat Bakanlığın önermiş olduğu normda pasif yeşil alan miktarı dikkate alınmamıştır. Ayrıca ilçe merkezinin çevre köylerden gelenlerle gün içerisindeki nüfusunun artacağı da unutulmamalıdır. Bu nüfus artışıyla yeşil alan oranı azalacaktır. İlçenin kişi başına 13,86m² yeşil alan miktarı, gelişmiş ülkeler olarak nitelendirilen Avrupa ülkeleri ve Amerika Birleşik Devletlerindeki yeşil alan normunun oldukça gerisindedir.

İlçe merkezinde toplam 80.937m² aktif yeşil alan bulunmakta ve kişi başına 7,7m² aktif yeşil alan düşmektedir. Bu oran İmar ve İskan Bakanlığının önermiş olduğu normu, Avrupa ve Amerika Birleşik Devletlerindeki yeşil alan normunu yakalamaktan oldukça uzaktır. Aktif yeşil alanlar, toplam kentsel yeşil alanların %56'sını oluşturmaktadır. Pasif yeşil alanlar ise toplam 97.699m²'dir. Kişi başına 6,16m² pasif yeşil alan düşmektedir. Pasif yeşil alanlar toplam kentsel yeşil alanların %44'ünü oluşturmaktadır.

Çizelge 4. Bayındır ilçesi ile Türkiye yeşil alan normlarının karşılaştırılması

Kentsel Yeşil Alan Türleri	Türkiye (m ²)	Bayındır İlçesi (m ²)
Çocuk Oyun Alanları	1,5	1,6
Parklar	5,5	5,1
Kent Yakını Yeşil Zon	-	0,48
Spor Alanları	3	0,4726
Toplam	10	7,6526

İlçede bulunan 1 adet futbol sahası ve bir adet basketbol sahası, alan ve çeşitlilik açısından halkın ihtiyaçlarına cevap verememektedir. İlçede 7.500m² spor alanı bulunmaktadır. Kişi başına düşen spor alanı 0,4726m²'dir. İmar ve İskan Bakanlığının önerdiği 3m²/kişi normuna ulaşmaktan çok uzaktır. Çocuk oyun alanı sayı ve alan olarak yeterli gibi görünse de çocuk oyun aletleri ve donatı elemanlarının nicelik ve nitelik yönünden yetersizdir. Bu yetersizlikler giderildiği takdirde çocuklar, psikolojik gelişimlerinde büyük etkisi olan oyun aktivitelerini daha rahat gerçekleştirebileceklerdir. Gelecekte bu tip spor ve oyun aktivitelerine yönelik kamusal alanların tesisi bu tip

sorunları büyük ölçüde çözümlenmesine yardımcı olacaktır. İlçede toplam 26.124m² çocuk oyun alanı bulunmaktadır. Kişi başına düşen çocuk oyun alanı 1,6m²'dir. İmar ve İskan Bakanlığı'nın önermiş olduğu kişi başına 1,5m² çocuk oyun alanı normunun üzerindedir. Fakat Fransa gibi Avrupa ülkelerinin gerisindedir

Bayındır İlçesinde parklar ve diğer açık yeşil alan türlerinin dengeli ve sistem dahilinde dağılım göstermediği Şekil 4 de açıkça görülmektedir. İlçenin küçük olması dolayısıyla bu alanlar yürüyüş mesafesi açısından bir sorun teşkil etmemektedir. Fakat ilçenin ileride büyüyeceği dikkate alınarak yeni oluşturulacak yeşil alanların dengeli ve düzenli bir dağılım göstermesi sağlanmalıdır. Yeni oluşturulacak yeşil alanlardan önce mevcut yeşil alanlar korunmalı estetik ve işlevsel açıdan geliştirilmelidir. Çünkü siyasilerin seçimleri düşünerek düzenlemelerde peyzaj mimarının görev almasını düşünmeksizin oluşturdukları yeşil alanların kalitesinin nasıl olacağı açıktır. İçerdikleri fonksiyonlar halkın sosyo-kültürel, ekonomik ve eğitim düzeyine göre yeniden gözden geçirilmelidir. İlçenin çeperlerine doğru büyüyeceği göz önüne alınarak bu kısımlardaki yeşil alan olarak düzenlenebilecek boş alanlar kamulaştırılmalıdır. Çünkü ileride kent içindeki bir alanın kamulaştırılması için oldukça yüksek giderler ortaya çıkacaktır. Bu nedenle şimdiden ilçe çevresinde kamusal yeşil alan düzenlemelerine uygun alanlar tespit edilerek planlamaya alınmalıdır. Süs bitkileri üretiminin yoğun olarak yapıldığı ilçede, bu konuya çok da yabancı olmayan halkın, yeşil alanların önemi konusunda bilinçlendirilmeleri yararlı olacaktır. Bu konuda yapılacak toplantı, sempozyum gibi çalışmalar halkın bilinçlendirilmesinde rol alan çalışmalar olacaktır. Ayrıca çocuk oyun alanlarının okul bahçeleri ile kombinasyonu, bu bilinçlendirmenin çocukluk çağından itibaren yapılabilmesine olanak sağlayacaktır.

Özet

Günümüzde insanların büyük bir kısmı ekonomik, eğitim, sağlık ve sosyal nedenlerden dolayı kentlerde yaşamaktadır. İnsan doğanın bir parçası olduğundan dolayı sürekli olarak doğaya özlem duymaktadır. Bu durumda da kentsel yeşil alanlar insan ile doğa arasında bir bağ oluşturmaktadır. kentsel yeşil alanlar sosyal ve psikolojik, ekolojik, fiziksel ve ekonomik işlevlerden dolayı kentlerin vazgeçilemez bir parçasıdır. Bu çalışmada da İzmir ili Bayındır ilçesi kentsel yeşil alanlarının yeterliliği ve geliştirilebilirlik olanakları araştırılmış, mevcut durum ve standartlar arasında karşılaştırmalar yapılmış ve ilçenin kamusal-kentsel yeşil alanlarının genel durumu ortaya konulmuştur. Elde edilen veriler doğrultusunda gerekli öneriler sunulmuştur.

Anahtar sözcükler: Kent, kentsel yeşil alan, Bayındır.

Kaynaklar

- Akdoğan, G. 1972. Beş Büyük Şehirde Çocuk Oyun Alanları, Okul Bahçeleri ve Spor Alanlarının Yeterlilikleri ve Planlama Prensipleri Üzerinde Bir Araştırma, A. Ü. Zir. Fak. Yayınları: 522, Bilimsel Araştırma ve İncelemeler: 304, Ankara, 84s.
- Aksoy, Y. 2001. İstanbul Kenti Yeşil Alan Durumunun İrdelenmesi, İ.T.Ü. Fen Bilimleri Enstitüsü Basılmamış Doktora Tezi, İstanbul, 233 s.
- Anonim, 2002. Bayındır İlçesi İmar Planı, Bayındır Belediyesi Fen İşleri Müdürlüğü, İzmir
- Anonim, 2003a. "Bayındır", Bayındır Kaymakamlığı, Türev Yayıncılık, İzmir, 149 s.
- Anonim, 2003b. Bayındır İlçe Tarım Müdürlüğü İstatistikleri, Bayındır, İzmir
- Anonim, 2004c. İzmir ili Bayındır İlçe Kaymakamlığı web sayfası, www.bayındirkaymakamligi.net Erişim tarihi, Aralık-2005
- Atıl, G. A. 2005. Türkiye’de Sürdürülebilir Kalkınma Açısından Kaynak Planlaması; Entegre Peyzaj Planlamasının İzmir İli Bayındır İlçesi Örneğinde Gerçekleştirilmesi, E. Ü. Fen Bil. Ens., Basılmamış Doktora Tezi, İzmir, 144s.
- Dirik, H. 1996. Kent Ağaçlarının Yönetimi, Kent Ağaçlandırmaları ve İstanbul’96 Sempozyumu, İsfalt Yayını: 3, İstanbul, 108s.
- Özkan, B., E. V. Küçükerbaş, A. Kaplan, Ş. Hepcan, E. Malkoç Yiğit, H. Sönmez. 2003. Muğla Kenti Kamusal Dış Mekanları Bağlamında Master Plan Çalışması, Ege Üniversitesi, Ziraat Fakültesi, Peyzaj Mimarlığı Bölümü, İzmir, 88 s.
- Özbaykal, N. 1978. Kentsel ve Kırsal Yeşil Alanlarla Kentsel Rekreasyon İstemi İlişkileri, Büyük İstanbul’un Yeşil Alan sorunları Ulusal Sempozyumu, İ. Ü. Yayın No: 2587, Or. Fak. Yayın No: 270, İstanbul, 426 s.